

Wat is uit wetenschappelijk onderzoek bekend over de medische impact van het nieuwe coronavirus voor cliënten en medewerkers in de gehandicaptenzorg?

Antwoord

Deze vraag kunnen we op dit moment nog niet beantwoorden; we moeten eerst meer onderzoek doen. Wel kunnen we iets zeggen over de risicofactoren bij mensen met een verstandelijke beperking – bij henzelf en in hun omgeving.

In de toekomst kunnen we deze vraag wetenschappelijk beantwoorden, onder andere met behulp van een database van de Academische Werkplaats [Sterker op eigen benen](#). Daarin registreren zorgorganisaties verdenkingen en bevestigde gevallen van Covid-19 bij mensen met een verstandelijke beperking. Vragen over risicofactoren, de combinatie van een verstandelijke beperking en specifieke andere aandoeningen en het verloop van Covid-19 kunnen in de toekomst ook worden beantwoord binnen het cohortonderzoek van [GOUD](#) (Gezond Ouder met een verstandelijke beperking).

Risicofactoren bij de persoon

Uit de literatuur is bekend dat mensen met een verstandelijke beperking een algemeen slechtere gezondheid hebben. Ze hebben vaak meer aandoeningen en verouderen op jongere leeftijd. Hart- en vaatziekten en obesitas komen vaker voor bij deze doelgroep en zijn een risicofactor voor Covid-19. Beide factoren lijken namelijk verband te houden met een slechtere prognose bij Covid-19.

Ook hebben mensen met een verstandelijke beperking mogelijk een groter risico op longinfecties en een ernstiger beloop van ziektes. Dat komt doordat ze vaak minder actief en fit zijn, en vaak op jongere leeftijd al kwetsbaarder zijn. Vele mensen met een beperking kunnen ook sociaal kwetsbaar zijn wanneer ze tijdens de pandemie niet voldoende worden ondersteund. Dat kan bijvoorbeeld gebeuren als er gebrek is aan toegankelijke gezondheidsinformatie, verlies van steun door ziekte of zelfisolatie van mantelzorgers of verminderde personeelsbezetting (kijk voor meer publicaties hierover op de [website van GOUD](#)).

Risicofactoren in de omgeving

Mensen met een verstandelijke beperking wonen vaak in huizen waar fysieke afstand en het niveau van hygiëne dat nodig is om virusoverdracht te voorkomen, moeilijk te handhaven zijn. Begeleiders en andere zorgverleners die deze huizen binnenkomen, kunnen zogenaamde ‘superverspreiders’ zijn; mensen die tijdens de pandemie met veel anderen in aanraking komen, en zo risico lopen op aanzienlijke blootstelling aan het virus. Mensen met een verstandelijke beperking hebben mogelijk ook ondersteuning nodig om nieuw preventief gedrag te leren en te begrijpen. Ook kunnen ze moeite hebben om afscheidingen uit hun ogen, neus of mond te beheersen.

Bij het verminderen van virale verspreiding in de gemeenschap moeten speciale voorzorgsmaatregelen worden genomen voor superverspreiders, voor- en nadat zij de huizen van mensen met een beperking (hebben) betreden. [Hier](#) is een gids te vinden over preventie en zorg voor mensen met een verstandelijke beperking tijdens de coronacrisis.

Verskil in impact voor specifieke groepen cliënten en medewerkers

We weten nog niet genoeg om te kunnen zeggen of het nieuwe coronavirus meer impact heeft op specifieke groepen cliënten en werknemers binnen de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking. We verwijzen daarom naar de huidige risicoclassificering van het [RIVM](#).

Onlangs is de VB-kwetsbaarheidsindex ontwikkeld. Die index brengt de kwetsbaarheid van mensen met een verstandelijke beperking (VB) in kaart. Zorgverleners kunnen de index gebruiken om mensen te identificeren die kwetsbaar zijn. Het is aannemelijk dat kwetsbare mensen een minder goede prognose hebben als zij Covid-19 krijgen. De kwetsbaarheid is opgenomen in allerlei leidraden (zowel voor de algemene bevolking als bij mensen met een verstandelijke beperking, zoals in de [leidraad van de Nederlandse Vereniging van Artsen voor Verstandelijke Gehandicapten \(NVAVG\)](#)).

We willen benadrukken dat de kwetsbaarheidsindex slechts een hulpmiddel is, en dat de besluitvorming rondom de zorg niet puur op deze index gebaseerd dient te worden. De verkorte VB-kwetsbaarheidsindex met handleiding vindt u [hier](#).

Deze toegankelijke samenvatting is een beknopte weergave van een vraag die is gesteld aan de Associatie van Academische Werkplaatsen Verstandelijke Beperkingen. Het volledige antwoord, incl. meer informatie, verwijzingen en onderbouwingen is te vinden in [dit](#) template. Alles uit deze toegankelijke samenvatting mag overgenomen worden en voor eigen gebruik worden ingezet voor zowel binnen als buiten uw organisatie.
